

Backbencher med klar tale

Nina Strand

journalist i Tidsskrift for Norsk psykologforening

Linda Schade

Hun skulle gjerne blitt nevropsykolog og forsket seg til lykkelig nerd. I stedet ble Sissel Schaller spesialist i klinisk sexologi. Psykologer må snart ta inn over seg at seksualitet ikke bare er et spesialfelt, mener hun.

HUMØRFYLT OG AVSLAPPET: Jeg brenner for at folk skal få et mer avslappet forhold til sin seksualitet og at de skal klare å kommunisere bedre seksuelt med sin partner, sier Sissel Schaller

Navn: Sissel Schaller

Utdanning: Psykolog, spesialist i klinisk sexologi, karakteranalytiker, mellomfag idéhistorie.

Stilling: Privatpraktiserende ved Institutt for klinisk sexologi og terapi

– *Hvorfor ble du psykolog?*

– Jeg tror jeg var opptatt av å forstå hva som foregår inni folk, hvorfor de gjør, tenker og føler som de gjør, og hvordan de forholder seg til hverandre. Dessuten hadde jeg lyst på en jobb som gav meg muligheten til å styre dagene mine selv og samtidig kunne ha økonomisk trygghet.

– *Hvilken fagperson/forsker har betydd mest for deg?*

– Innenfor psykologien er det vanskelig å peke på én, det er så mange klinikere og forskere på flere områder som har betydning for mitt arbeid. Men mitt ideal som kliniker må sies å være modellert på en fenomenologisk-eksistensiell grunnmur, der metodene er godt sammensatt av verktøy og perspektiver fra vestlig og østlig filosofi, sosiologiske perspektiv og kunnskap fra fysiologi og biokjemi.

– *Hva er den beste fagartikkelen du har lest det siste året?*

– Galeses forskning på speilnevroner. Jeg synes nevrofysiologi og forskningen innenfor det området, for eksempel på empati, er fryktelig spennende. Det setter diskusjonen om etikk, vilje og valg i et nytt perspektiv. Hadde jeg kunnet velge på nytt, ville jeg blitt nevrofysiolog og forsket meg lykkelig til nerd på området.

– *Hva er din faglige favorittkjeppest?*

– Jeg vil at psykologer skal lære om seksualitet, ikke bare om det abnormale, men også om den normale, gode seksualiteten. Utviklingspsykologien bør også beskrive den seksuelle utviklingen fra barn til voksen, som er av stor betydning for hvordan vi knytter oss til andre senere i livet. Hvis en psykolog har et uavklart eller usikkert forhold til seksualitet slik det kommer til uttrykk i terapitimene, vil det kunne bidra til større usikkerhet, og i verste fall større traumer, hos klienten. Det holder ikke å overlate til klienten å ta det opp, for da vil det sjelden dukke opp i terapien. Vi snakker om et av de vanligste temaene Freud trakk fram i overføringen og motoverføringen! Det holder selvsagt ikke å lese en bok om dette. Det er et poeng at man jobber gjennom sitt forhold til seksualitet i egenterapi for å bli en trygg terapeut i møte med klienter med et uttrykt i forhold til sin seksualitet.

– *Hvilken sak burde psykologer gå i bresjen for?*

– Å bruke sin fagkunnskap til å forklare blårossen, som i for stor grad styrer norsk helsevesen, hva mennesker med psykiske problemer faktisk kan ha behov for av behandling. Det vet vi nemlig bedre enn alle byråkrater. Jeg tror altfor mange psykologer blir tvunget til å gå på akkord med det de vurderer som faglig forsvarlig, fordi budsjetter og arbeidsplassens «politikk» dikterer behandlingsrammene. At psykisk helsevern i Norge fortsatt er utilstrekkelig, er vel ikke akkurat en sjokknyhet. Det kan ikke stå om penger når investeringen så opplagt vil betale seg i flere generasjoner fremover.

– *Hva brenner du (mest) for som psykolog?*

– Jeg er selvsagt opptatt av at folk skal få et mer avslappet forhold til sin seksualitet, at de skal kunne mer om sine følelser og sin kropp, at de skal klare å kommunisere dette bedre til sin partner, og at de finner ut hvordan de skal ignorere maset om sex og prestasjonsfokus i underholdningsmediene. Videre, og dette er viktig, at vi skal slutte å si at sex i et forhold handler om å «gi og ta». Det er feil. Sex

handler om å dele noe med den man har lyst til å dele nytelse med. Sex og lyst kan ikke gis, fås, deles ut eller forhandles om. Man kan heller ikke sutre seg til det.

Det skulle tatt seg ut!

Og en ting til: at psykologer skal begynne å ta innover seg at seksualitet ikke er et spesialfelt. Det ville være det samme som at en mann kom til psykologen og sa at han var så sjenert at han ikke turte å nærme seg andre mennesker. At han følte seg ensom og deprimert. Og psykologen ville si:» Jeg beklager, men det med sjenanse kan jeg dessverre ikke noe om. Da må du gå til en spesialist, og jeg tror jeg skal henvise deg til «Institutt for sjenanse».»

– *Hva ville du gjort om du var minister for en dag?*

– Altså, egentlig er jeg en backbencher og tør ikke være minister. Jeg mener nok en god del om mange ting, og det kan vel hende jeg har noen gode ideer iblant, men å være minister, det er en jobb der man tar upopulære beslutninger, og jeg har alltid vært redd for å få kjeft. Der har du min karakterbrist, jeg er rett og slett for feig.

– *Hva er din største skrekk?*

– At jeg blir tvunget til å være minister for en dag. Nei da, men at det skulle bli forbudt å bruke humor i terapier fordi det ble sett på som useriøst, det ville vært forferdelig.

– *Hva irriterer deg med psykologien?*

– I faget: Marginaliseringen av seksualiteten. I fagmiljøet: At det paradoksalt nok er påfallende lavt under taket.

– *Hvordan kan psykologi bli et morsommere fag?*

– For meg ville det ha blitt morsommere om man hadde presentert mer av de ideologiske diskursene teoriene og forskningen utvikler seg innenfor. Det hender ofte at teoriene blir presentert utenfor sin kontekst. Den eneste måten man kunne øve på å være kritisk var rent metodologisk. Idéhistorie er skjerpene for ethvert fag, og psykologi hadde hatt bruk for å diskutere seg selv i forhold til ideologier. Det samme gjelder det å drive terapi. Enhver terapeut må reflektere rundt hvor man står, hva man står for, og hva man mener om det man driver med, både angående det psykologiske verktøyet, og ens kultur, historie og ideologi.

– *Aktuelt nå: Hva synes du om boikott som virkemiddel i sammenheng med OL?*

– Dalai Lama vil selv ikke oppfordre til boikott. Men å melde boikott eller ikke-boikott er å kaste sin mulige påvirkningskraft ut med badevannet. Hvis Norge vil ha noen kraft i et eventuelt politisk press, kunne vi la det stå åpent, slik Merkel og Sarkozy har gjort det. Men Norge er kanskje avhengig av noen handelsavtaler med Kina eller drømmer om å få Kina som «norgesvenn». Vi er en ung, liten nasjon med litt for mye penger å leke med og vil jo ikke komme på kant med de store, kule guttene.

– Jeg tror ikke kinesere flest er informert om hva som egentlig foregår verken i Kina eller i Tibet, og Beijing blir mer og mer rensset for eventuelle uroelementer som stiller spørsmål, jo nærmere åpningsseremonien rykker. Det er viktig at verdenssamfunnet reagerer.